

Taschen vedno znova preseneča

Pornografija ali umetnost?

Slovita nemška založba, znana zlasti po knjigah z likovnega področja in visokih nakladah, naredila izjemo – Izdala je knjigo o eni najbolj znanih igralk pornografskih filmov Vanessi del Rio

Nemška založba Taschen se je v preteklih letih uveljavila kot ena od najbolj znanih, če že ne kar najbolj znana založba za izdajo knjig z likovnega področja. Med njimi najdemo take o klasičnih avtorjih in o glasnikih novih trendov, ki se šele dobro uveljavljajo v umetnosti. Izdala je niz monografskih publikacij, ki predstavljajo likovno zgodovino od njenih začetkov, in skoraj ni pomembnejšega avtorja, o katerem ne bi natisnila knjige oziroma ga predstavila v eni izmed izdaj, ki širše obravnavajo posamezno obdobje.

Taschen je postal zelo znan tudi zaradi nizkih cen. Njihovo osnovno načelo je izdajati knjige v čim višji nakladi, mnogokrat tudi manjšega formata, s čimer jim uspe na trgu doseči dokaj nizke cene. A poleg zbirk, ki so daleč največji del njihovega programa, izdajajo tudi po vsebini in po ceni ekskluzivne publikacije, ki lahko stanejo več sto evrov. Pred kratkim so dopolnili svoj program s še eno tovrstno izdajo. Namenjena je tistim, ki so pripravljeni nekoliko več odšteti za knjigo. Poleg tega jo bodo verjetno kupovali predvsem moški, zlasti ljubitelji erotične ali bolj pornografske fotografije. Knjiga namreč z besedo in (predvsem) sliko predstavlja eno najbolj znanih igralk pornografskih filmov Vanessi del Rio. Seveda mnogi, zlasti mlajši, verjetno še niso slišali za omenjeno damo danes srednjih let, saj je bila priljubljena v času, ko pri nas originalnih filmov s takšno vsebino še ni bilo. Nastopala je v filmih iz sedemdesetih in osemdesetih let oziroma iz časov, ko se je pornografija začela spreminjati iz dejavnosti, sporne z mnogih stališč, v obsežno industrijo.

Vanessa del Rio je bila takrat v ravno pravih letih: mladostna, čutna in, seveda, seksi. Postala je prva latinozapeljivka na tem področju in ena

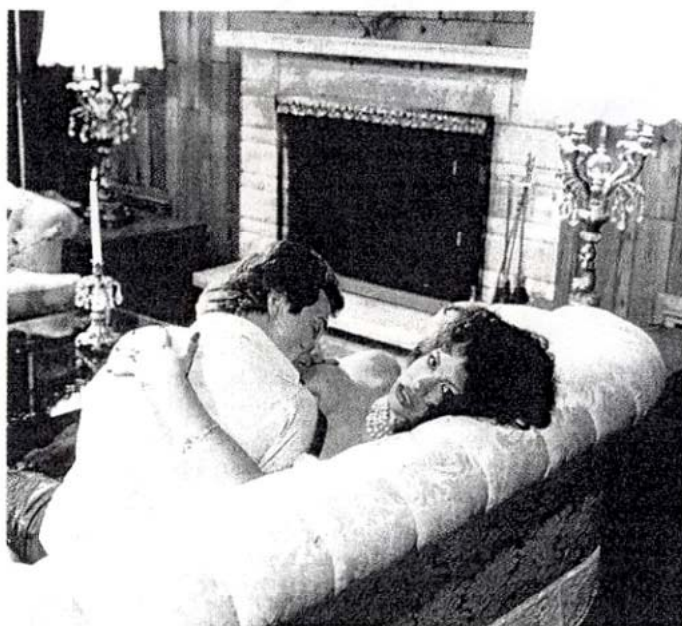
najbolj iskanih igralk – če takšnim nastopom lahko rečemo igra. Pravili so, da je bila tudi v zasebnem življenju taka kot pred filmskimi kamerami. Omenjena knjiga jo predstavlja s fotografijami in s pogovorom o sne-

manju več kot 200 filmov. Med drugim je spregovorila tudi o tem, kako je postala lik iz stripov. Seveda ne manjka podrobnosti iz njenega zasebnega življenja: erotičnih avantur in razmerij s celo vrsto moških, skratka, gre za obilico seksa v vseh mogočih izvedbah, kot se za žensko s takšnim slovesom, če lahko tako rečemo, spodobi.

Izid knjige z naslovom *Fifty Years of Slightly Slutty Behavior* (Petdeset let sproščeno vročega vedenja) pri založbi, specializirani za likovno po-

dročje, nam veliko pove tudi o razmerah na kulturnem trgu – omenjeno publikacijo prodajajo po ceni od 500 do 1000 evrov. Res je, da gre za ekskluzivno izdajo z omejeno naklado in da ima vsak izvod originalen Vanessin podpis, a vendar ... Ali lahko fotografije zgolj zato, ker jih je izdala ugledna založba, dobijo tak pomen, kakor bi bile razstavljene v priznani galeriji in posredno značaj umetniškega dela? Ali pa pornografija kljub vsej liberalizaciji zahoda, ki jo tako radi navajamo kot velik dosežek, le ostaja nekaj, kar je namenjeno adolescentom in preostalim tako ali drugače nezrelim ljudem, medtem ko »umetniška« forma, kot pri tej knjigi, ostaja pretveza, da se o tem lahko govori dosti bolj sproščeno? Kajti kaže se strinjati s tistimi, ki razumejo spolnost in posredno pornografijo kot nekaj popolnoma naravnega in kar je bilo v likovni zgodovini že ničkolikokrat upodobljeno. Seveda pa bi bilo zmotno trditi, da je vsaka erotična fotografija že pomembno umetniško delo. Prav gotovo ni, in na tem področju najdemo toliko kiča kot zlepa ne kje drugje. Knjigo, o kateri je govor, gre zato s stališča trajne, recimo, zgodovinske vrednosti, uvrstiti med tiste, ki so zanimive predvsem zaradi erotične vsebine, ki je čedalje bolj predmet ponudbe in povpraševanja na kapitalističnem trgu. In znano je, da se vse, kar je povezano s tem, dobro prodaja. O kakšni likovni vrednosti pa gotovo ne moremo govoriti.

BORIS GORUPIČ

VANESSA DEL RIO

Stran ureja JOŽICA GRGIČ